

40 ՔԱՐԱ Մանկունիի Էփեսոս 40 ՔԱՐԱ

Սանիթիկ քաղաք իջին... 60 րշ.
Խորանայո իջին... 60 »
Շ.Ֆի. բառացի իջ կիսին... 60 »

Սահիպի Իմրիեպ
ՊԱՐԱՊԵՏ Յ. ՓԱՆՈՍՅԱՆ
Մ-նոյն զէ Ի-րաբի-նոյն 117
Շիշի Բեաղդոսյանի ճառատեսիկոտ
Direction du journal
MANZOUMEI EFKIAR
Chichli, Grand'Rue de
Kiathané N° 417

روزنامه افکار
نومرولی محمد
117 جاده سنده واقع

روزنامه افکار
نومرولی محمد
117 جاده سنده واقع

ՏԱՆՈՒԼԻՑԵՆ

ՍԵՆՏԵՐԻ ՐԵՍՄԻ ԱԼԻՍԻ

Սէլավլըգ Բէսմի ալիսի տաւնքի
հիւսան կիւնիւ Համարիտե համարի
չէրիքիւնտե ինքա պոլլոլլուլուլ, վե
աղիմէթ ու ալիմէթի Շահանէտե
սափապէթի սէլամ ու ինքիւրամ
օլան սաաքիւրի Շահանէ վե թէպա-
ալի «սաաքա Գոլլաբը թարափըն-
տան»

Փատիշահիմ չոգ Եաշա

տուալի վաճառ իւլ էտաաք պիւ-
լէնտի ալիաղ իւլ Բիֆա Գըլլըմըլտըր :

Միւսալէհա միւզաքըրտընա
տէվամ իտիմէթտէ տիր, նաալ քի
մէհիսին պու կիւն տախի ագտը
իմթիմա իտէնէկի հապատիստէն
օլտուղու կիպի, արգու օլունան
հիւսան ինքիմէթի հոլուլիտէ ի-
չիտիմէթտէ տիր :

Հէրքէս միւսալահանըն հոլուլ-
լինէ չար չէլմ իւլ պէթլէմէթտէ
պոլլուլտուղուտան, չիտիմէթ Գա-
տ. Բիլէնիքիմէթիտէն տալաք տիւշա
լը Եսէֆ օլմադ տա տըրլար, վե չոգ
լարտա պիթթապի քէյֆլէրինէ կէօ
րէ էնվալի մանէալար վիթլէթտէ օլ
տուղլարընտան, մէքըիւր Եսէրի է
սէֆտէ թոգ վիլիէթ պոլլալմադ տա
տըր. հալպու քի, հիշ պիր քիմաէ
մէսէլէտէ նէ Եօլտա վե նէ մէթլէ
պէտէ կիւնիւլըքի պոլլուլտուղու
նու պիլմէթտէ տէկի տիր, Եալընը
չու Գաալար քէհիմ օլունապիլմէթտէ
տիր քի, մէսէլէնին հալլինէ էն
գիւտալէ մանի օլան չէլ, Եոլունան
հիւքիւմէթիւն, թաղմիւնաթը հար-
պիլիւնին թէտարիք վե ինքիւր-
Եսէրիտէ կէօրմէթտէ օլտուղու
միւլըլալթման նէլէթ իլլէմէթտէ
տիր, պու ճըւլլէ իլլէ տախի, սօն
հապատիլէթտէն անալըլմադ տա
տըր քի, մէքըիւր մէսէրէթպալալ
միւլտէնին թէպիլի թէք Եադ-
լալմը տըր, նաալ քի Էվրօպա
ղաղթալարընտա, մէքըիւր իւմի-
տի վիթլէթտէ տիրլէր :

Էնտէրանտան Պէլժ Դաղէթա-
սընտա օգոլունադ տաալար :

« Միւզաքըրտը սոլլիլիլէնին
անգալիպ վաալը ինքիմ օլարադ
միւսալէհանամէնին իմա իտիլէ-
նէկի հադգընտա էմիլիլէթի ու-
մուլիլէ կէթըթմալ տըր :

Եոլունան մալիլիլէսի. — Մալլիմու
ճիւհան օլտուղու հալտէ, Բէք խա-
րադ վե Բէք Գալըլըք պիր հալտէ
պոլլուլտուղու, վե Էվրօպալըն
հէր պիր Եսէրիտէ ինքիմալէ մադ-
հարիլէթտէն մահրուլ օլտուղու
ճիւհան, թաղմիւնաթըն սոլլուլ-
թի թէպիլիլէսին թէլմիլի խու
սոլուլ, պիթթապի Եսէլմիլիլէթ-
լէ թէլադգը իտիլմէթտէ տիր :

Հիւքիւմէթի Եոլունանին, Էվ-
րօպալտէ պիր պիւնիւնէք ինքիւր-
րադ ագտիլլէ, թաղմիւնաթը հար-

պիլիլէսի իթա իլլէմէք էմէլիլէ
տիւլմիլիլէ իսէ տէ, Ալմանէա տէվ-
լէթի քէլիմէթի, Եոլունան պու
ֆիթըրինէ չիտալէթլէ ինքիւրալ ինք-
միլ տիր :

Իսթիլըգը մէքըիւր Եոլունան
վարիտաթընը Գըսմը ագալմընը,
պա խուսուլ թալախաթը տիւ-
նուլիլէսին իսթիլըգը տէրէնէսին
կէթիլիլէսինտէն, պու Եսէրիտէն
էն գիւտալէ Եոլունան տախիլիլէսի
(պալմադ լը օլանլար) միւլթէլար
րուլ օլմադ տըր, Եոլունանտան
ալմադլը օլանլարըն Գըսմը քիւլ-
լիսին Ալմանլար թէլըքիլ ինքիւր
ճիւհան, պիլթիւն Ալմանէա տէվ-
լէթի թէպալալթըն հոլուլուլուլու
միւլտաֆաա մէլմուլ օլուլ, պիր
պիլիլէսի իսթիլըգը ագտընտան
գիւտալէ, Եոլունան մալիլիլէսին
միւլադապէ (Գըսմը) թալմընա
ալմալար խուսուլտէնտա իսթար
կէթիլիլէթտէ, վե տէվլէթի միւլ-
չարիլիլէսին իլլէպ թէլիլիլէսի,
տիւլիլիլէ սալիլիլէ Գալպուլ իտիլ-
մէք իլլըք պոլլուլտուլ, հաթթա
չիտիլիլէ պիր Գալ տէվլէթ պու
պապալէ ինքիւր ինքիւր տիր :

Եիմտիլիլէ հալտէ, Եալընը, Եոլ-
ունան ինքիւրնալ իսթիլիլէսին կէօ-
րէ, Եոլունան տախիլիլէսին թէլ-
միլիլէ հոլուլուլուլ Գըսմընտա, մու
հէլէսի սոլլիլիլէ միւտանընա Եոլ-
ունան մալիլիլէսին, Էնէպիլ Գըսմ-
րօլուլ ալթընա ալմալարըն միւլիլ
պիր պէնտ իլլալ վե իտիլիլէ իւ-
ղուլուլալ տախի, Ալմանէա տէվ-
լէթի քէլիլիլէսի թալաֆընտան
վիլուլուլ պոլլուլ թէլիլիլէ, Բուսի-
նա թալալիլ վե Գալպուլ իտիլմէք-
տէ տիր, Սիլիլէրա պու պապալէ
պիր լալիլալ թալալիլ իլլէ մէլլուլ
օլուլ Գալպիլէ, Եոլունան հիւ-
քիւմէթիլիլէ թէպիլիլէ իտէնէթը
տիր, պալ վեթիլ Բալլիլիլէ, պու
թէլիլիլէ Գըսմըն Գալպուլ ֆիթ-
ընտէ պոլլուլտուղու թիվալէթ
իտիլիլէ :

Եթլէր զաղթալարընտա օգոլունուլ
տուլ :

Եոլունան Գըսմը ժօրժուլ մալ-
տուլիլ Բըլէն Գըսմընթիլ, Բըլու-
լալ խալէտանը Գըսմընթիլէն Բը-
լէնթա Սօֆի իլլէ իլլալիլալ ինքիւր-
լէթիլէրի, արթըք պոլլուլտան սօն-
րա Եոլունան հիւքիւմէթիլիլէ, Ալ-
մանէա թալաֆընտան իրալէ օ-
լունադալ մէլմը իլլըք, Գաթիլէն
հարէթթ իտէնէկիլիլէ Գալուն ու
թալմիլիլէ իլլէմիլ իտի, միւլարի-
լէլ հադըրէթիլիլէ պու Գալուն ու
թալմիլիլէ պիր Գաթ տալա
թալալիլէ վե Գոլվիլէտէն ֆիլիլէ

Ինքալ իլլէ, Եոլունան հիւքիւմէ-
թիլիլէ, Ալմանէա պիւլիլէ պալ-
գալար մալարիլիլէլիլէ Բէք չոգ
մէպալ ինքա ինքիւրմիլ իտի, ֆա-
դալ, հիւքիւմէթի սաղիլիլէ մէք-
ըիլիլէ, օ վաղըթտան պէրու, իմ-
րէրաթ օլ հադըրէթիլիլէ քէնտի-
նէ ինքալ իտէնէկիլիլէ տախիլ
պալալտէթի իւմիլիլէրի թէլմալիլ-
լէ մէվըքի ֆիլիլէ չոգալմալը ի-
տի, ումուլու սիւտալիլէսինտէ-
Պէլլիլիլէ, իւմիլ իտիլմէթիլիլէտէն
տալալ սէրպէթ պիր սոլլէթտէ
հարէթթ ինքիլ իտի. ֆալալ օ-
լարադ, տիւլուլուլ միւլթարէթիւ-
մէսինտէն, հապալիլ իլլէպալիլ
թէլտիլիլէտէ պոլլուլտուլ իտի
պու հալտէն քէլիլէ Էլ տալէ միւլ-
ֆիլիլէ օլան իմթըրաթ օլ հադըրէթ-
լէթի, քէնտի թէվալալթու իլլէ
պու Գալտար մէպալիլիլէ թէլտիլիլէ
ինքիլ օլան Պէրլիլէ սէրպէթտա-
լալարըն իլլըքիլիլէ, միւլալալ-
հալի հադըրէ սէպէպիլլէ պիր ա-
ղըր Եիւք տալա Եիւլէլմէլմէսին
ուղըրալմադ տալար. իլլէլէ Էլ
Եիլմէթ ինքիւր միւլալիլէտէն
կէօրիլլէ միւլըլիլալ պու հալ-
տէն նէլէթ ինքիւր տիր. Էկէթ
Ալմանէա մալիլիլէ Էրպալընը Եոլ-
ունան իլլէ միւլալիլէթի օլմալը
օլալ իտի, Էվրօպա, Եոլունան Գալ-
ը տուլուլ, անը Էն աղըր չարթ-
լար իլլէ, ֆալիլլէր իլլէ օլալ պի-
լէ, պաղը հէլիլալ ինքիւր մալիլիլէ
մալիլիլէ իլլէլիլէ պիր ինքիւրալ ագ-
տ ինքիլէ մէլմուլ իլլէր, վե պու
սոլլէթլէ, թաղմիլիլէ հարպիլ-
Եսէրի պիրալէ պիր թէլտիլիլէ ի-
տէպիլիլէ իտի. Ալմանէա տէվլէ-
թի Եսէրիտէն աղալ իսթիլըգը
իլլէ պէնտ օլունան իլլէլիլէ Գա-
պուլ իլլէլիլէսի, Եոլունան, Էս-
թէն Էսթէլ վե միւլալիլէ թաղ-
ալալիլէ իլլէ թէլտիլիլէտա պու-
լունալարըն արղու իտիլիլէ, պիլ-
թալիլէ պոլլունա մուլալիլ, Եոլուն-
ան ինքիւրնալ սէրպէթտէ տուլուլ ի-
թալըն թէլալիլալ ինքիլ թաղ
միւլալը հարպիլիլէ թէլալիլէ իլլէ
թէլտիլիլէսին թէլալիլէսին վե թէ-
քէթիլիլէ ինքիւր իլլըք, տէվլէթի
մէքըիլիլէսին ումուլուլ մալիլիլէ-
նի պիր հէլիլէթի Էնէպիլիլէսին
թալալ թէլիլիլէսինտէ պոլլուլ-
տուլմադ ինքիլիլէսին :

Ա.Գ.ԳԱՅԻՆ

ԻՋՆԻՄԻՏ ԱՌՈՋՆՈՐԴՈՒ

(Կէլէն նիւսիլիլէսին պաղըլիլէ
վե ինքիւր)

Մուլիլ լարալալալ, նիհալէ-
թիլիլէ կէօթիլիլէ Աւալընթը Սըր
Բաղալըն Եաղալընա պաղալմադ
նիլիլէթիլլէ, արա Եսէրէ պիր Ա-
տալալար Գարըղիլիլէ մէսէլէսի իտ-
լալ իլլէլիլէ իլլըլուլ կէօրմիլ
տիր, չէօլլէ քի մահէլիլ մէք-
պուլտէ, Գարըղիլ լարալալալալ
պիրիլիլէ, քէնտի Գարըղիլտալ Էս-
մալթալ, « Գըլլարընը Բըթէս-
թալարըն վարժարանընա կէօն-

տէլմէլիլիլէ » — տէմիլ իմիլ. վե
կէլիլ, միւլալիլէսին պու թէն-
պիլիլէ Եսալէն հադըլ իմիլ իսէ
ալ, մէքըիլ հէլիլալմալ հադըլ
տէլիլ իմիլ, չիւնքիլ պիլալ, Բըթ-
թէսթալարըն վարժարանընտան
ալալ պիր հալտէ, վե հիլ տէլիլ
իսէ օ տէրէնտէ պիր Գըլ մէք-
թէպիլիլ պոլլուլտուլ տէլիլ
իմիլ, տոլըրուլ Մուլիլ լարալալալ
ալիլիլէ մէքըիլ միւլալալալ պիլիլէ
տալիլ հէլ մադուլ տուլ վե հէլ-
ալ մադպուլ, լալիլ մէքըիլ Գա-
րըլու վիլէն վարալալալալ տալիլ
հադըլ ինքիւր օլունալալ, չիւն-
քիլ քէնտի վաղիլիլիլ իլլալ իլ-
լէլիլ տիր, Գըրալ իլլալ Գըլ վե թէր
պիլիլէ պալալ չէլ տիր, րուհա-
նի վաղիլիլ տալիլ պալալալ պիր չէլ
տիր, ալալալ Մուլիլ լարալալ-
ալալ քէնտի միւլալիլէսին վար-
ալալալալ Եսէրիտէ օլմալ օլալ
իտի, ալիլ թարիլիլ թուլմալալ
մէլպուլ օլմալալալ մը իտի, նէ
տիլիլէ իտի, Գըլլարընը Բըթ-
թէսթալարըն վարժարանընալ
կէօնտէլիլիլ » տիլիլէ իտի. Մէքըիլ
սիլիլէսին ալալալ Մուլ-
իլ լարալալալալ նիլիլէթիլ, քէն-
տիլալ ալալալալ մի կէօթիլմէք
տիր, կէլիլ ալալալալալալ պիլ
քէնտիլալ գիւտալէ թալալիլ իտէ.
րիլլալըն, հէլուլալալ իլլէլիլ անըն
վաղիլ կէլմէլիլ տիր, հալալ
չարըն ալալ միլիլիլէ իլլէ մէքըիլ
միլիլ իլլէլիլիլ տէնտէլիլ տիր,
Էկէթ մէքըիլ ֆարըլ. ալալ Գալ-
տըրլալալ իսէ, իլլէ ալալալ ա-
լալալալալ պիրալ պիլ օլմալալ
իլլիլիլալ, վե նալիլալ իտէ պիլ-
իլիլ, հալալ քի, Գըսմ Գըսմ
Գալալալ Գալալալալալ, պիր ու-
ֆադ Էկէթ Գըլթալալալալ պիլ
Էսմ ու ճալմըլ պոլլուլտալըլ
հալտէ, իլլէ իլլար Բանսէթիլիլ
տալուլուլ չալմալալալ Գալալըլ-
մալըլալ հիւհալ ինքիլիլ, Մուլ-
իլ լարալալալ, հէր նէ նիլիլ-
թէ մէպիլ իսէ պու միւլալալալիլ
Ատալալալալալալ Եոլունան
տիրլէր » տիլիլէ օգալալալը-
ղալ իլլըլուլ կէօրալիլիլալ, Ա-
տալալալ հալալալըլ Եալալալ-
ալալ ուսուլալալ օլտուղու
թաղալիլալ, մէքթէպ տէլիլիլ
չէլիլ իսէ հիլ Եսէրիլ պոլլուլտա-
տըլընտան, մահէլիլ մէքպուլ չար
ըլալ ալալալալ պիր մէքթէպ հալիլիլ
քէպ ինքիլ օլմալիլ, սալիլ հէր
տիլալալալ քիլալալ վե ֆիթըր
տալիլ մէլլուլիլիլէթիլ իլլէ մէլ-
ղուլ օլմալալալ տըր, չէօլլէ քի
պու կիլիլ իլլէ չարըլալընտան, մէք
թէպիլիլալալ տալալ գիւտալէ Գար
Գալալ » ալալիլ հոլուլուլ կէլ-
տիլիլ կէօրիլիլէ Եսէր, վե պու
հալալալ սէպէպ ալալալալալ ճըք

« տու մարտը (1) Գիրա մեք թեպէս
լէր, առաջնորդուն ստեղծանալէ,
միլիթէն պիր պար (եււ.ք) օլմադ-
տան պաշտա հիւ պիր շէնէ եւ-
րամադ տա տէկիլ տիրութե Եւ միշ
տիր, Էվլէթ, նասըլ քի սէօյլէ-
տիր, սոն լազըրտընը, շէքիտիրէ
շէքիտիրէ կէթիլիպ Առաջնորդ-
Սրբազանն եւագարնա պաղլաւը
տիր, լաքին, իշպու ճիւմէտէ, նէ
գատար լուղէթ իսթիւալ իլլէմիշ
իւն, օլգատարտա եւալանը եւանլընը
վէ դարազ ու իթիթիւալ իրթի
քեւապ իլլէմիշ տիր, մէսէլա, Ս-
տաբազարնտա սալքի հիւ մէք-
թէպ եօգ տուր կիպի տիր տէմիշ
տիր քի, աւալ սահիհ տէկիլ տիր,
հէմ մէքթէպլէր վար տըր, վէ հէմ
աւ իսթիւալօլուն պիլէ մէքթէպ
լէրիւտէն հիւ կէրիւտ գալմաւընտը
վէ գիւտաւտէսիլլէ շալանը հսեֆ
տիր քի, պիր պիրիւն զըտտ գաթա
սաշմա լազըրտընտ տալի իթմիշ
տիր, եւանի պիր թարաֆտան, Առա-
բազար էհտիւի իլլէն, « կատա-
րեւապէս ուսումնասէր տիրլէր Եւ
տիկի հալտէ, տիկէր թարաֆտան
տալի հիւ մէքթէպլէրի եօգ տուր
տէմիշտիր, վէ գաթիւ տիւլլէթ մէ-
միշ տիր քի, մէկէրչի կատարեւա-
պէս ուսումնասէր օլուն վէ իքի
պիւն իսանտէն գիւտաւտէն պուլու-
նան պիր էհտի, հիւ մէքթէպիւղ
գալապիլիւ մի, վէ եւալա գալլը
մը, վէ էկէր քէնտի սէօյլէտիկի
սահիհ իտէ, մէկէրչի հիւ մէքթէ-
պի պուլուլմանա պիր էհտիւտէ
« կատարեւալ ուսումնասէր տէնիլէ
պիլիւ մի պուլ թէնաքիւսի սէօյլէ
տիրի տըն վազըրմա, Առաբազար
էհտիւտի օլ մէրթէպէ ուսումնա-
սէր տիր քի, հէր չաքըլար պիր
մէքթէպ հալի քէսպ իլլէմիշ տիր,
հէր տիւլքեւանը քիթապլար իլէ
վէ ֆիթիւրէն իլլէթալլէր իլէ մէ-
գուլ պուլուլմանա պուլուլման, մէքթէպ
լէրտէն չօգ զիւտաւտէ սէմէրէ հու-
սուլէ կէրիւտէ տիր, զարգացում
կէօրիւմէքտէ տիր տէմիշ տիր քի,
պուլ տէրեքէ պօյ լազըրտը, պիր
վարգապետին գալմէմիւն սըֆա-
թընա վէ սաշմա սաղալընա տէ-
կիլ, էն ճահիլ պիր աւտէմիւն պիլէ
գալմէմիւն եւագըլմազ, տարապլ մէքթէ
բէք կիւլգէլ սէօյլէմիշ տիր « իւր
պիր շէլ սէօյլէմէք, կէրչի կիւլմիւլ
կիպի զըլմէթիլ պիր սէմէրէ հու-
սուլլինի մուլմալ օլմազ տըր, լա-
քին պօյ լազըրտընտ իթմէքտէն ի-
սէ, սիւ քիւլթ իլլէմէք ալլուլն գա-
տար գըլմէթտար տըր Եւ տէնիլմիշ
տիր, Մուշիկ վարգապետ, գալմէ
մէլտանընա չըզըլ տա, պէօյլէ
պօյ լազըրտընտ եւագըլմա քիւս-
թալլընա գալլընապալալ իսէ,
գուլուլլընա իտիպ տէ սիւ քիւլթ
իլլէսէ իմիշ, աւալ իսի օլուր ի-
միշ, Կիւլա Առաջնորդ Սրբազան
հալլընա շիմտիւնէ գատար սէօյ-
լէտիրլէր էլ վիւրմէմիշ, ալ կէլմիշ-
տիր կիպի, Դաւանալ թարաֆտ-
դին, — տէմիշ, վէ թէքիլ զէհի-
րինիւտ պուլուլման սօնրա գահիւրէ չը
գարմըն տըր, վէ կէրչի պիլտէ,
շիմտիւնէ գատար սէօյլէտիրլէր-
տէն պիր իսիւլաւա չըգարապա,
գըսաւա ճէվապլար վիւրմէմիշ
իսէք տէ, պուլուլման սօնրա սէօյ-

(1) Իշպու « ձգ տուլմ Եւ լուղէթի
իլէ « գարգացում Եւ լուղէթի տա-
լի եւէնի եւթմէլէրին ալեւմէթի,
ֆարիգ ալարընտան տըր, շիւնըլի

լէտիրլէր բէք տօլմապալը, վէ
բէք աւ զտարգընարանէ պիր
թարգտա օլտուղունտան, պիր-
թապի իշպահաթընտա իսալիւնէ
կիւլմիւլ շէքթէկիկ տիր,
Գիր. Ստեփաննոս Ս. կիււա
մաղաթալարը գալլըլա թահ-
սիլէ լիւղում կէօրտիւկիւնտէն (1),
հէր թարաֆտա գալլըլըն էլէ
ալմըլ իմիշ (մուլաթանէրը դիւ-
րուլեւալ գալմէմիւլ պէտը, գիւ-
քը ճարտարապետ շիւնա թահ-
դի) տէտիքտէն սօնրա իսիւլալի
օլուն ֆաղըրարը թէլլիկ իլլէտի-
կիւնտէն, ալլէրին պաղը մահլէլլէ-
տէ, եւալընը թապիւթալընը
ֆէնալալմանս սէպլ օլմապալ,
իլլա քէօյլէրինիւն սէֆիլ սանտըլա-
լընըն մատտէթէն զարալարընը
տալի մուլմալ օլմուլ տուր, (կար-
ծեցեալ աղաւտէնտու տուլա թա-
շալընթիւն, ո'չ միւս Նկարադ-
րի ստորնութիւն մը տուլա թէ ինչ
ինչ տեղերու, ալլէս Նիւթապէս
մեծ զնա պատճառաւ գիւղապէս
իսիւլ մատուլիւնտէն . . .) տէ-
միշ տիր քի, պիլլա գալալ լա-
զըրտընտ սալլ միւրապէն Նէ օլ-
տուղունտ անլաւաթմըլը տըր,
աթթըլ օղունտ գալմէմիւլ անլա-
ւաւա չալլըլալ տըրար,
Ալալըլալընտ կէօրէ, պիլլա
էրմէնիւնիւլ Նէ գատար գալիլ
իսէ, Մուշիկ վարգապետին էր-
մէնիւնտէն օ գատար գալմէմիւլ
օլտուղունտ պաշտա, իշպիւս Ա-
ռաջնորդն Յովակիմեան Սրբազան
հալլընտալ զարգացում բէք ճօյ-
կուն օլտուղունտան, էվլէրինի սօ-
նուլու տիւլիւնէլէ գալմէն լիւ-
ղում կէօրմէքիլին, քէնտի գա-
լմէմիւն սէրպէթ պիր բէվիշ վիւր-
միշ օլմալը տըր, պաղընը Նէ
սէօյլէտը,
« Լիւթըն իսորհոլ մը պիւր բսէ
« աշպուլ, ինչ կարծի մեզի հա-
ւալ « ճարտարապետական հանձնար
« մը « առաջնորդի մը մէջ երբ
« աւուլադին կամ աւալապէս հա-
« շիւնէր շիւն աղաւալաւորէր գալի
« կըթալան գալմէն համար, եւ
« ինչ կարծիւն ալ կըթ ու պատիր
« ձեւերն, որոյ Նպատակն առաջ
« Նորդապէս պաշտոնապարտեան
« մը լարաւալիւ տալու սահմանին
« մէջ կը մնայ լիւ, պաշտոնապա-
« րուլիւն որ իր կարեւոր աղաւ-
« տուլեան դիւմէլին ապ, կարծ-
« ուլաթէն աւալի պարտա է Է հա
« սալթաբը, Է որ իր աղալի դիւ-
« քով քան տարուն բարապէս
« աւալում մը մատուլիւ կընէ վիւնա-
« կալիւնտընտ, « Տէմիշ տիր քի,
« իսիւլաւաթէն մէլալ, — ճիւտա
« սուրթթալ տիւլիւն հէր աւալմ,
« հիւ շիւնէն ճահիլ ալլիլ տիր քի,
« պիլլա իլլէն միւլաթըլտա տալի պիր
« իսթիւալ ու գալիլիլիւթին, հիւ
« պիր ֆալիւտէն եօգտուր, հիւ պիր
« ֆալիւտէն օլմապ, շիւնէր, գա
« թէն քէնտիս իսիւլ քիւլ եւանի
« օլտուլ օլուն պաշտա հէր շիւնտէ քէն
« տի շալալի հիւապընտ ուլաւոր-
« մանա շալլընտընտան, մէքթէպ-
« լէրմէ հիւ պիր շէնէ էնէմիլիւթ
« վիւրիպ տէ, « կըթալան գործաւա
« պիր սէմէրէ հուսուլիւն չալլընապ-

(1) Հէր շէհիլ վէ գալապալըն,
« մուլաթալ Եւ իսիւլ իլէ, Բաթիլի-
« իսանէնիւն մէսարիֆաթը ինչի վիւր-
« տիկի սէնէվի մաթթու պիր մէպաղ
« տըր,

տա տէկիլտիւր, տիւնէլէկի կիպի, քէ
զալիք, « Նէնէ* եւարտ միւլալի-
լէյն առաջնորդուն սալթէ վէ
ալտաւորը թալը ու հարեքթէլլէ-
րի քի, հիւ պիր ֆալիւտէնի մուլմալ
օլմապալար, շիւնէր, եւէկեանէ
նիւնէլթ ու մաղսէտի, առաջնորդ-
լուղտա պաղը գալմաթըլտան ի-
պարեթ պուլուլմապտա տըր, վէ
կէրչի, միւլալիլէյն շու մէմալիլ-
եթիլինիւն եւալիւնէ պիր ֆաղըլը
հալի սուրթթի կէլիլէրէք ֆաղըլ-
լը գալմապտա իսէ տէ, սահիհ
տէկիլ տիր, գանն օլուլտուղուն կի-
պի օլմապալ բէքտէ ֆէլլա ու պէ-
րէքթէթ վար տըր, նասըլ քի երբ-
մի սէնէլլէ պիր ինչըրաղը մանէ-
վիտէ, էօյլէ օլմապըն, էհտիւտէ
կէօլմէլմէքտէ տիր տէկիլ Եւ տիւ-
շիւնէլէք տիր տէմիշ տիր,
Մուշիկ վարգապետ, գանն իսիւլ-
տիկիւնէ կէօրէ, իշպիւս առաջնորդ-
լուղունտ բէք ալլըլալ օլուլա,
վէ հալթա մէքթիւր մէմալիլ
եթիլէ քէնտիւնի բէք մէքթէթտիր
վէ բէքտէ միւլաթալիւ կէօրտիւ-
կիւնտէն, պիր թարաֆտան էհա-
լիւ օղաւապ վէ պիր թարաֆ-
տանտա Յովակիմեան Սրբազանը,
ճահիլ, մէքթաթթէրէթ վէ միւ-
րալի կէօլմէրէքթէ իթիպալըն-
նը գըրմաթ ինչի, էլլիւտէն կէ-
տիկի գատար քիւր վէ գուլուլ
պուլմանա չալլըլալ տըր, հալ-
պու քի, պիլլա մուլաթէմիւլգէ
նէպալէն, պուլ եօլտա պիր գալմէ
վէ պէօյլէ պիր երէքթ սահիպի
օլուն պիր վարգապետէ, իշպիւս
կիպի վաթի պիր վիւնալը տէկիլ,
եւալընը պիր քէօլիւնիւն պիլէ իսա
բէլի միլիւնէ վէ ճահիւլիւտէնի ի-
նանըլ թէլիւլիլ մէքթիւր գըրմէնէ
ճահիլ օլմապալալալընտան, թէհի
եւրտէ իսիւլ իթմիշ օլաւապ տըր,
վիւրչիլ իսուլ մը, — Մուշիկ վար-
գապետ զարաղ թարապընը թա-
տիպիւնէ գատար պալալթալտան
սօնրա, պալալթիւսալ պուլուլմապա-
պիր քէօլէնտէ պիր ճիւլի սէր-
մանէ տահա պուլտուղունտան,
վիւրչիլ իսուլ մը, — տիւնէլէք ի-
լալէլիլ մէքալ պիրլէ, միւլթէվէ-
ֆա Նիւրալ եւալիւպէս վարժա-
պետեանն առաջնորդ-լուղուն գէ-
մաննտա, մուլաթալարալ պիւ-
լիւք պիր գալմ վիւղուն պուլմուլ
իմիշ, պուլ գալմալալիւ սէպէպտէ
մէքթիւր վիւնապալտ տէօրլ Նէֆէր
սէլալար վարգապետ պուլուլմալ
րուլարապ, քարոզ վիւրտիլիւթի
օլմուլ իմիշ, հալպու քի կէրչի
սօնրաւան մէրգուլման վալիլլէրին
էսէրի գալմալալ իմիշ իսէ տէ, մու-
լաթալըն գալմալ պաղը գալմըլ
իմիշ, վէ Առաջնորդ Սրբազան ի-
սէ, մէքթիւր հալի կէօրմէթալտէն
պաշտա, հալթա պիր կիւնտէ
քէնտի քարոզունտա, « էվլէրտէ
Աստուածաշունչ օղունապըլտա
տէթ օլալտան պէրու, ալլէպա-
պօղուլլուլուն սէր կէօլմէրմէկէ
պալալալալալ, — տէմիշ իմիշ վէ պու-
լալալալալ քէնտիս տալի հաղըր
պուլուլմալալ, մէքթիւր լուղէթիւ-
րի ինթալիկիւնտէ, տիւլալըն տէհ-
լէթ օլմուլ իմիշ . . . պուլ լազըրտը
սահիհ մի տիր տէկիլ մի տիր կէր-
չի պիլմէնիւլ, լաքին, վէլէվ սահիհ
տալի օլմուլ օլալ, մէքթիւր քա-
րոզիլ թալալիպէ հիւ լիւղում կէօր
մէնիւլ, շիւնէր, հէր աւալմիւն հէր
քիթապը օղունապըլըլ, վաղթի
կէլմէթիւրէն ճահիլ օլմալալը կի-

պի, հէր ճէօմալալընտա, իսթի-
աւալ տէրէլէսի կէլմէլտէն էվ-
վէլ, հէր քիթալ օղունալալ միւ-
ֆիա օլմալալ, պիւտէն ալլէլ, պի-
լիւ էհտիլմիւլ, շիմալիլ րուլալալ-
լար իտարէնիւնտէ պուլուլմապտա
իքէն, թէվիւտըն Եւրիֆի օղուն-
ալալալալալ իսթիֆալ իտէմէ-
տիքտէն պաշտա, հիւտէ շիւնէն ճա-
կի տէկիլ տիր քի, պիր իսալի վա-
ղըլ զարալալալ տալի օլուր, շիւն
քի հէր կիւն վէ հէր սալթ էհտիլմի
գիւն եւանտա, մէքթիւր քիթապըն
հէր պիր քէլմալըն հիւտէն սուրթթիւ
թէլլիլ ու թէսֆիլ իտէմէք, վէ
սուրմալալ սէօյլէլէլէլէք, աւտէ-
թա սիւրիլէլէլէլէլէլ իշպա իլլէ-
եւալիլէլէլէլէլ, Բըթիւթալալալալ օլ-
տուղուն կիպի, Միսիւսալալ վէ
քարոզիլլէր պուլուլմալալընտան,
հալլիլէ պիր չօգ ճահիլլէր, քէն-
տի քէնտիլէլէլէլէլ, պիր չօգ մանէ-
լար վիւրթէք, էլլիւն պիր պըլապա-
լան պիր չօնուղուն քէնտի բար-
ալալալըն քէնտիլի միսիլլու, գա-
րալը պիր մանէ չըգարաւալ-
լար տըր, նասըլ քի պիր չօգ ճա-
հիլլէլէլէլէլէլ, էնէպիլ իսանալալըն-
տա պուլուլման պիր թաղըլ քի-
թալալը, րէհիւթալի վէ միւրէպ-
պիսիլ օլալալ օղունալալալ ֆէնա
թարաֆալըն թուլալալալալըն-
տան, միլլէթիլիլ շու շիմալիլ
մատալ վէ մանէվի իսալալըն
մուլալ օլմալալալ տըր,
Յովակիմեան Սրբազան աղվ օ-
լունտ պիր սոն կիւնալ, տօղունալ
ալլ օլուլալ Նէվտէն տէկիլ տիր,
շիւնէր միւլթէվէլալ Նիւրալ Սըր-
բազան գէմաննտալ տէօրլ սէլ-
եւալ վաթիլին թալալիլ սէպէպիւն-
ալէն մահլէլիլ մէքալուր մուլալալ-
լարընտա գալմ ու իլալէ ինրա
գըլլըմըլ օլուլալ, շիմալ իսէ մէք-
թիւր վալիլլէլէլէլ վիւնուլալը
պուլուլմալալըլ հալալ մէքթիւր գալմ
մը մուլալալ իսէ հալալալալալ պուլ
լուլմալալալ իմիշ, Նէ* տիւլէթ իմիշ
պուլ, մէկէրչի իշպիւս առաջնորդ-
ուլ պուլուլ կէօրմէկէ պօրնու
տէկիլ մի իմիշ, կէրչի ալը ինտա
վէ ինրա իսէն վաղթիլլէ Նիւրալ
Սրբազան օլմուլ իմիշ, վէ կէրչի Բաթ-
րիլ իսանտէ շիմալիլէ գատար կէօր
մէք իսթիւնէլէլէլէլ, մուլալալալ հի-
սալըն էլան երէլիլմէք իսթիւ-
մէքտէ իմիշ էմալ. մէքթիւր կիւ-
նահըն ճէգալըն երէն Յովակիմեան
Ս. շէքթիլ իմիշ, շիւնէր հալթիլիլ
իտէն Մուշիկ վարգապետ իմիշ,
վէ Յովակիմեան Սրբազանն էն
պիւլալալ պիր կիւնալալալ գալ-
ալալը իլլէրինէ գալլըլալալալ,
վէ կիւնէ կիւնտիլ գօլալալ չալը-
լալալ, քիլիսէ, մէքթէպ, համ-
մալ, շէլմէ վէ էմալիլ իսալալալ-
ալալէլլէլին վիւնուլալ կէլմէլէլէլին
մուլալալալ օլալալիլ միւլ. սէ
պէպ, շիւնէր, պիլտէ, ալլէսէվիլ-
եւ, եւալալալ, « հալալալալ, վէ
երգալալալ սէվալ սալըլալալալ
տըր, նասըլ քի պուլուլտան օթուլ
սէնէ էվլէլ, Փըլիլտէ պիլլալ պիր
մէքթէպ օղունալ ինչալընալալ
լալալըլըլ կէօրէն Բալ. ժողով օլ-
վաղթիլլէլ էն աղըլը վէ էն Նու-
ֆուլուլալալ պուլ պուլուլալալալ
պիւտէլիտէ հաղըր պուլուլտուղուն
հալալ, « Նէ* տիւլէթ տիր, պէօյ-
լէ պիլլէ սիւլալ իթմէքիլին եւտի
երէլ ալլըն ալալ իլլէրինէ, պիւտ
գուլալալալ չըգըլալալալալալալ
տիր, վէ պիլտէ հէման օլ սալթ:

ԱՌՈՋՆՈՐԴԱՐԱՆ ՀԱՅՈՑ

ԿԵՍՈՐԻՈ ԹԻԻ 1291

ԳՈՅԵՐԻՅԵՆ Ս. ԿԱՐԱՊԵՏ ՎԱՆ-
ԲՆԱՆՈՐԱՆՈՅ ԿՐԹԱՐԱՆ

Պաշտօնական օն ունէ եկվել, եւանի
1887 սէնտիսի սեպտեմբեր եկվալի
լինաւ, Գալաթիոյն Ս. Կարապետ-
աւանդական մէկուսիսին իմի-
շարի իմացաւ թէ տէրեօճեմ, վե-
լիէ միւսաշէնթ իմացիմիդեմ,
էն եկվել Ս. Կարապետ վանք կի-
պի պիւլիւք վե մէկուսի պիւլիւք
քան, միլլեթ օլան վեկալիֆի
մուքաթտէսէսին իմացաւ խոսու-
սունտ, նասըլ իսէ սէնթիւրտէն
պէրու պիւլա գալտ պուլունտու-
ղու նազարը տիգգաթը տէրեօճե-
մի ճէլպ իտէրէք, պու պիգալտ-
լըղը ուզուն պոլլու սէպէպլէրինի
արամեան ուղարկածարագ, վե
վաղըթ տախի ֆէվր իմեքէրէք
հէման 1888 սէնտիսի մայիս 1տէն
իմիպարէն, մեկքիւր պիւլիւք վե
մէկուսի մանաթըրըրագա, լեյ-
լի պիւր մեքթէպ քիւլաւտ իմիշ
օլուպ, իշպու մեքթէպ աօղուգ
սէնտէն պէրու (անսէնթման սը-
քստէր) բարձրագոյն վարժարան
ըրօղրամը իւզրէ տէվամ վե միւս-
տէթի մեղքիւրէ գարֆընագ միլ-
լեթի 30 գաւառարտ միւսթէնի
թագտիմ իմիշ տիւր, պուլունտու-
20 նէթէր « Գեոքլէ Էսայեան սան-
լար » վե 10 թանէսի իւնթթիլի
թալեպ :

Պաշտօնական իւշ այ գաւառ եկվել,
հալը հաղըր, պիգի մուքաթտէն
պիւր վաղիֆէնին տահա իշպասընա
սէվպ, եւանի, էօքսիւզ տէնմէն
չայեան պիւր թագալ էօքսիւզ ե-
թիմիւրի գաւառագ, վե պուլա-
րը թալիմ ու թէրպիյն իմեք
ֆիւրինի իւզա իլէ, պու ֆիւ-
րինտէ գուզվէտէն ֆիւրիէ կէթի-
րիմէսի իշին մեքթէպի մեքթիւ-
րուն մանթիլին պիւր տէ Որբանոց
-կրթարան իւլվէսինի վաղըր հա-
լէ միւսաշէնթ աւտ իլլէթիմ :

Պաշտօնական հոսուլի, վե
իշպու եւանի թէնթպիւլիւսիւսիւզ
թէնտալիֆ օլունտագ պաղը միւշ
քիւլաթտա մուսվէնթ իմեք ի-
շին, հէման պիւր խնամակալու-
թիւն հէյնթիլ թէնթիլ, վե մեք-
թէպտէ 27 նէթէր էօքսիւզ չօ-
նուգ ալմըլ իտիմ, պու էօքսիւզ-
լէր միւսթին օլունտու գաւառ,
մեքթէպին գաթէն թագ ու նէշը
օլմուշ օլան բրօղրամըն իմթի-
պա վե թագիլէ սայ իտէնթ
լէր իտէ ան, քէնթիլէրէ տահա
հիւտի պիւր մէնթաթ օլմագ, վե
հալը հաղըրալըրագ պէրագէր,
իւթիլպալլէրինիտէ թէնթիլ իմ-
մեք իւզրէ, պիւր գալ նէվ սէնա-
թիւր տախի էօքթթմէն գա-
րար վիլէրէք, Սուրբ Վանքըն զա-
նէթ միւսաշէնթ պիւր մանթիլնտէ,
պիւր թարաֆտա Գուլունտուր-
լըղ, պիւր թարաֆտա Գաւառ-
կօղլուգ, վե տիկէր թարաֆըն-
տաւտա ալըրագ իւշ օտաւտա « հա-
լըրըր » սէնաթլարը իշին պիւր
տահիլէ թալախի վե ուսթալար
թալիլն իմթիլիմտէն, էօքսիւզ
չօնուգար, մուսալիէն սաթլար-
տա, սընթի սընթի, սէնտի տալի-
րէսին (արհեստաւոյ) կիւրէրէք,
չիմաթտէն մեքթիւր սէնաթլար
իլէ տէ իւթիլպալ իմեքտէտիլլէր
« րէսիմէիլ » սէնաթլար տալիլ,
հէր ճիւնթիլլէ միւսթմէլ օլունտ-

ղու հալտէ (1), գաթէն տօղուգ սէ-
նտէն պէրու թէնթիս օլունտուշ
տուր վե տէվամ իմեքտէ տիւր :

Հալպուլ քի պուլունտան պէշ ալ
էվվել, Միսիոնարարըն թալաւտա
ալմըլ օլունտուգարը Որբանոցտա
պուլունտան էօքսիւզլէր, հէր նա-
սըլ իսէ, հալլէրինտէն թագիլ օլ-
տուգլարընտան, պիւլիւք գըսմը
գալըպ պիլգէ իլթիմա, վե քէն-
տիլէրի տախի աղգալին Որբանոցա
գալուլ իմեքթիլ րէնա իմեք-
տէ, վե պուլունտա անասըպ պա-
պասըպ օլունտուգարը ճիւնթիլ,
թապիլի գալպուլլէ մէկուսի օլունտ-
ղունտուգտան, էլլէվմ պիլիմ էօք-
սիւզլէրին սանթըր 38է պալիլ օլ-
տու, վե պիլիմ պու թէնթպիւ-
սիւսիւզ, կիւրա Էօքսիւզ գաւառ-
րան միսիոնարարը՝ գէվալլը էօք-
սիւզլէրէ պիւրագ նազարը ինտաֆ
իլէ պագալագ, վե օլարըն ճան
ու թէնթիլ էվվել քիւր գաւառ թագ-
իլ իմեքթէն մէկուսի իմթիլի-
սէ տէ, տահա օլ միւսթիւստիպ
պիւր Ռուս տնօրէնին տէվթիլ թէնտ
տիւր Էօքթըլ մասուլարըն իւզ-
րինտէ օլունտագ, պիւրագ էօք-
սիւզլէր հալտա պիլգէ միւսաթագաթ
իմեքտէ օլունտուգարընտան, պիլ-
տէ էօքսիւզլէրին տտէտիլի հէ
գաւառ իւլպալլէ գաւառ վիւրաթ :

Ֆիլվաղը Գալաթիլի միւսթիլն իւլ-
տիլ թէնթիլլէ իւթիլպալ ու
գաւառլէթի հալի, նազարը իմթի-
նտա ալմըրագ, վե տալիլի նազ-
տիլլէնին մէկուսի օլունտուգ պէշ-
լէ պիւր վաղըրագ, պու գալիլ-
տէն պիւր իլէ թէնթպիւլ իմեք
միւսթիլլէ տէկիլ իտիլ իտէն, գա-
նէթիլ միւսթիլ իտի, ֆագաթ օ
նէթիլ էօքթիւզլէրին իւթըր իշին,
մահա ինտէթիլ պիւր նիհաթիլի
գարիլլէ իմթագ, վե սէվիլիւսիւ
միլլէթալարըրագըն հիսիլաթը
հալիլլէթ ու միւսթիլլէ իւթի-
նաւ իտէրէք, իւսթիլ գալիլ վե
իմթագա իլէ պէշլէ պիւր աղըր
նիւթիլն ալմընա կիւրաթ, վե մա
թէնթթիւր ու իմթիլիւր պէնտան
իտէրիլ քիւ միւսթիլլէ հալլէ-
րինթ բաղմէն, տալիլտէ վե թալ-
ալարտա պուլունտան հէմէհիլի վե
միլլէթալարըրագ, հէրքէն տա-
լիլլէրի իւթիլալըրըն վիւսաթըն-
նա, միւսթիլ օլան մուսվէնթիլ
մաստիլլէրի, աղ վե չօք տիլիլ
իմթագիլլէրինտէն, վե իմթմէք-
տէ օլունտուգարընտան, իւթ աւաթ-
լարըրագա թէնթիլ օլմուշ վե օլ-
մագտա իսէք տէ, էօքսիւզլէրին
սանթըր արթագա, թագիլի մե-
սաթիլլէ արթագա տըր :

Պիւսէն ալլէյ պու տէֆա ալլէ-
նէն պէնտան իտէրիլ քիւ, մեքթէ-
պիլիլ, քէլ էվվել սէնթիլ 12 իւրա
իւնթթիլ իլէ, վե հէրքէն քէնտի
պէնթիլիլ սէնաթլար էօքթիլլէ
մէկուսի թոշակաւոր ալակիւրիլ-
տէն մաստա, հէ նէթիլլէ էօք-
սիւզ աղլաթաւաղընտան, հէր
թարաֆտա պուլունտան տահալը
հալիլլէթ վե էնթիլ սէվապ միլ-
լէթալարըրագտան, հէր քիմ տը-
ղու վե նիլլէթ իտէր իսէ, մեք-
թիւր եթթիլլէրէ մանթիլ րէտէր
ու վալիլտէ վե հալի գալ օլպիլ-
լիլլէր :

(1) րէսիմ տէրիլ, հէր տէրս ի-
շին էլլէվ վե միւսթիլ պուլունտ-
տուղունտան, Գեոքլէ Էսայեան վար-
դապետ պու խոսուտա խոսուսի
օլարագ թէնթթիլլէրէ իստէնթիլ
տիւր :

տա ֆարիսէ սէյնահաթ իշին վար-
դա կիլթմէք իւզրէ օլունտ, զիւտա-
տէ լագըրտը իմեքթէ միւսաթագ-
միլ օլմաթըրնտան Գալաթիլ քի-
լիսիլ թագալան օտաւորտան,
« Պիլ քիւր պիւնա երգմանըպ, իլ-
լա պիւր պիւնա » գուրմագտանըպ :
տիլլէրէք, կէրշի տիլարը չըքմըշ
իսէք տէ, միւսաթիլլէյիւս աղգա-
սէր էֆէնթիլլէ պօշ տուրմանըպ,
պիւր գալ ալ էնթիլլէ էնթիլլէպ-
լար իւթիլլէ պիլլէ, աղպէթքեար
պիլիլ իւթիլլէ իլլէմէկէ մէկուսի
իմթիլլէր տիւր, չիմաթ Մուշիլ վար-
դապետ տէ, միլլէթիլլէր տէր-
քեար օլան մեքթիլ իլլէթին հալտա
պագը օլմաթըն իսպաթ իլլէմէքտէ
տիւր, Կեքցէ՝ աղգաթիլլէրին,
կեքցէ՝ գարգացու :

Հէր նէ գաւառ գրիլթիւսըրըն
հալլիլտէն անլըրմագտա իսէ տէ,
հիլ իւրհէն ճանթիլ տէկիլ տիւր քի-
պաղըրար, պիլիլ իշին Յովակիմ-
ան Սըբագան թարաֆիլլիլլէ
իմեքտէ տիւր աղլիլաթըն, պի-
լա ինտաֆ ճանթիլ կէթթէքթէր
տիւր, Հալպու քի, մէսթիլլէրի
պիլլէնթիլլէ գալպիլլէ չէհատէթ
իտէր քի, միւսաթիլլէրէ մէկուսի-
րուսը օլունտ, միւսաթըրը ան-
նագ հագգան իլլէթի միւսաթագ-
իմեք վե պիւլալիլլէր թագպիլ
իլլէմէքտէն իպարէթ տիւր, միւ-
սաթիլլէր սըբագան իլլէ հիլ պիւր
միւսաթիլլէրիլ օլմաթըրտան
պաղագ, հաթթա պիւր գալ սէնթ-
տէն պէրու Մանթիլլէրիլ պիլլէ
ալմագտա տէկիլ տիւր, վե շուսու-
տա պիլալ իտէն սէլլէրիլ քի, կէր-
շի միւսաթիլլէ Սըբագան իլլէթիլ
իւթթագտէն արիլ պիւր գաթ տէկիլ
տիւր, լաթին, չալըրգանլըրագ եթք
թագ, վե պիւր չօք աւաթըրագլար
նիսպէթլէրէն աւաթըրագլարագ պիլ
հէթթա տըր, էլպէթթէ գուսուրու-
տա վար տըր, լաթին, օլ աղլ օլունտան
գուսուրարըն թըպըրը վե հաթ-
թագ տահաթագ զիւտաթիլ, գալիլ
աւաթըրագա գալիլ իտիլլէրիլ տա
վեպալիլ Պաթիլարըրագ վե գալիլ
կաթըրիլլէրէն էօք իսէ, տէկիլ
Գիւստա կիլպիլ թօրագ իւզրէրին-
տէ, իլլա իլլէ պէշլէ ալլէնթէք
ղըտ իւզրէրինտէ եաղարագ, « պու-
նուրուսըր իպարագ իտիլլէրիլ » տի-
նէրէք մէյտալն օլունտուգ :

ՍԱԼԻՄԱՆԻ ԼՈՒԻՍ

Ամեն Տ. Յարութիւն Սըբագան
Պաթիլարը Հայն, որ ժամանակէ
մը ի վեր Բէթլէհէմի Ս. Միւսթիլ-
վանքը կը մնար օղաթիլլէրին
համար, ինքիլլէրէն բուսական կաղ-
ղուրուած գանալով « վերագար-
ձաւ շարթթ մը աւաթ » Ս. Աթի-
ւըն . րայց մի քանի օրէն մտա-
ղիլ է նորէն երթալ Յիսուսի ծը-
նըդալարը և ալ տնգամ մնալ
ընդ երկար . որովհետեւ Բէթլէ-
հէմի օղը և շուրջատ կընպաս-
տէ նորին Բարձր Սըբագանի
աւուղլլէրին :

Ամայս Պիլ երկուսթիլ աւա-
ւա Պէյրութի կուսակալ Վսեմ .
նազիմ բաշա Յովպէ ժամանելով
նոյն օրը չոքեկաւքի երեկոյեան
ընթացըրով յանալիլալ Ս. Գա-
ղաթ հասաւ և օթեւանեցաւ մեր
վանուց սեպհական « Հօվարտ »
օթիլլէ, Մեր Ս. Պաթիլարը Հայ-

ըն, որպէս և միւս աղգաց կը-
նական պէտք և հիւպատոսական
մարմինք փութացին ալլէրի եւ
բարի գալուտ մաղթել նորին վը-
սեմութեան, որ բարեհաճեցաւ
փութագարձ ալլէրիլլէրին ելլալ .
և աւաթին ալլէրիլլէրին տուաւ
Ամեն Տ. Յարութիւն Ս. Պաթ-
իլարը Հօր . իսկ իւր ժամանակին
մեծագոյն մասը անցուց Ս. Երու-
սաղէմի նուիրական, պատմական
և հետաքրքրական վայրերը չըլա-
ղալիլով և ամայս 11ին մեկնեցաւ
դէպ ի իւր պաշտօնավայրը :

Վսեմ . Նազիմ բաշա ամայս 10ին
Բէթլէհէմ զնալով ալլէրիլլէրին
նաւա մեր Ս. Միւսթիլլէրին վանքը և
տեսուչ Գեոքլէ . Տ. Անդրէաս վար-
դապետի և Միւսթիլլէրին կող-
մէ պարտ ու պատճառ մեծարանօք
ընդունալլէր յետոյ՝ մեկնած է
զոհունակութեամբ :

Նորին Վսեմութեան ներկայու-
թիւնը փութացուց Ս. քաղաքիս
Յուսեպ Պաթիլարը ընտրութիւն-
ըն, որ և կատարուեցաւ, ամայս
10ին, յանձին Բէթլէհէմի Միւսթի-
լիպոս և Տեղապահ Տ. Դամիանոս
սի, որ հաղիւ հէ տարեկան հան-
դարտագար մի եկեղեցական է,
որիւր իւր աղգալիլլէ և համակ
րիլ Ս. Երուսաղէմի գրեթէ բո-
լոր աղգալիլլէրինտէն . Ամեն Տ.
Դամիանոս սի պատուական ե-
կեղեցական է, որ վերջերս Մոս-
կու գնաց ի գլխաց Յոյն Պաթ-
իլարըրինտէն Ս. Երուսաղէմի
ներկայ գտնուեցաւ Վեհ . Նիկիոս
Բ. Ջարի թագադրութեան հան-
գիսին :

Յովպէի Ս. Նիկիոսի վանուց
Տեսուչ Արթ. Տ. Գրեգորիս վար-
դապետ Պոնտիկան ճիւղ-վեց
տարի պաշտօնալարիլլէ յետոյ հը-
րաժարած ըլլալով, իրեն լալըր-
ընտրուեցաւ և հաստատուեցաւ
Բէթլէհէմի նախորդ Տեսուչ Արթ.
Տ. Եղիլ վարդապետ Արայանեան
իսկ Տպարանի Տեսուչ կարգուե-
ցաւ ժառանգ . վարժարանի ուսու-
ցիչներէն Պ. Գեոքլէ ճոն—Բարսեղ-
եան՝ փութանալով Արթ. Տ. Գանթիլ
վարդապետ Յակոբեանի, որ Եր-
զնկայի Աւաթըրագալան — Տեղա-
պահի պաշտօնին կանչուած ըլլա-
լով մեկնեցաւ Ս. Գաղաթէն յու-
նիս 30ին, ընկերանալով Բաղէշի
Աւաթըրագալան—Տեղապահ Գեոքլէ
Տ. Եղիլ վարդապետ Ջիլիլիլլէրին-
նին . Յիլլէ երկու վարդապետա-
ներն ալ հալալելով Ս. Երուսաղէ-
մի միւսթիլլէրին կուսակալի կի-
լուս Պաթիլարըրինտէն իրաւա-
սութեան տակ գտնուող վիճակ-
ներուն մէջ Եթը վարդապետներ,
որոնք կը պաշտօնավարեն իբրեւ
Աւաթըրագ, իբրեւ Տեղապահ եւ
իբրեւ Փոխանորդ . իսկ ի հարկի
կարօտութեան մեր Ս. Աթիւր-
ընդ է մասակարարել նաեւ ուրիշ
պաշտօնեալներ :

Կիպրոսի Աւաթըրագ Գեոքլէ . Տ.
Խորէն վարդապետ Փորթուգալեան
հրաժարած ըլլալով իւր պաշտօ-
նէն, երեք շաբաթ աւաթ վերա-
դարձաւ յերուսաղէմ :

16 Յուլիս 1897 Ռոմիլէն
Ս. Երուսաղէմ

Այս եւս չօգ վէ հէր չէ վր ինանէ
մէջնունէն գաղտնի օլունուր :

Արդու վէ նիյնէթ իտէն պիր
քիմէս, իշպու 1897 սէնէսի սեպ-
տեմբեր 1 ինտէն իթիպարէն, չո-
նուգ ալթը եւս սէքիդ սէնէ պէոյւ-
եէնէ գաղտար, Ե պիր Լօքսիւզ ի-
շին Ե սէնէ վր, բէշին ալթը ասէտ
լիբաւի Օսմանի թէէտիյեէ իտէ-
րէք, պիր վէ եւաթօս պիր գաչ էօք-
սիւզէ համի գալտ օլապիրի :

Սէնէ վր բէշին մէքըլը ալթը
լիբաւը պիրտէն վիրմէք իսթէմէ
եէն, մահ պէ մահ եւալըմալ լիբա
իլէ գաղաթապիրի :

Պու հալտէ հէր բէտէր վէ, վալի-
տէ եւ համի գալտ օլունան գաթա,
եէթ իսին ֆօթօկըմալ, ագըպիննէ
կէօնտէրիլէնէ կի իլէ պէրապէր,
հէր սէնէ խիթամըմալտաւ, մէքըլը
եէթ իսին իւլուս ու ֆիւնուս, սէ-
նալի վէ աստպ ու ալթէադէա ահ
վալինի միւշիք, պիր գըթա վի-
նակադոյ տալի, մէքթէպ Նէգա-
րէթի թարաֆըմալ քէնտիսինէ
իրաւ օլունանգ տըր :

Ինչաւալահ, հէրքէն թարաֆըն-
տան, իշպու եէնի թէշէպալիսիւ-
միւզէ նազարը աիդղաթ ու թէ-
վէնէնէ իլէ պազըլադալը, վէ
հէր ֆէրաքէնտի գուարէթի նիս-
պէթ իստէ, պիզէ տէսթտաթէի իմ
տաւ ու համիյնէթ օլարազ, թէշ
վիդէ բաղպէթ պուեիւրադալա-
րը շիւպէնէթ օլաուզը կիպի, օ
մապ ուլէ խալիլահիլէր սաեէսինտէ
հէր միւշիթալթա թապապէթի մու
գապէմէթ օլարազ, պիլա ֆիւ-
թուր տէվամ վէ նալիլի մէրամ օ-
լունանաղընա, գապիլէն իւմիտ վէ
իթիթաւ իտէրիմ :

Աւաջնորդ Հայոց Կեսարիոյ

ՏՐԴԱՏ Վ. ՊԱԼԵԱՆ

25 Յուլիս 1897

Կեսարիա :

(Պիզիմ հէմէհրիլէրտէ էսկի պիր
խոյ վարարը, պիր իշ պաշլամադ-
տան էվլէլ պիր չօգ մանէալար
վիրիլէր, կիւնիւլէր չըգաթըր-
լար, չիւնքի պիր տալտա գըրգ
ճէվիդ կէօթմէտիքէ պիր թաշաթ
մադ իսթէմէզլէր : հէմէհրիլէրի-
միւշին պու թապիթընը պիլաի-
կիմիգտէն, էկէր Գեր. Տըգաւտ
վ. պու սէվապը իշի պաշլամադ-
տան էվլէլ, չու տապէթի օգուսուշ
օլաւ իտի, տօգրուսուս մուվաֆթա-
գըլիլէթ կէօթէնէկիլէն չօգ իւմիտ
վար օլամադ իտիք, հալպու քի,
բէք չօգլար կիպի գուրուս լաֆի
իլէ բիւլալ բիշիթմէկէ գալգըշան-
լարտան օլամադ, իլլա նիյնէթի
իլէ զայրէթի աթլարընը, մադ սէ-
տի արապաւընա գօշարադ տէրջալ
իշէ պաշլաւան իշիլիւզար գաթլար
տան օլաուզընտան, պէօլլէ պիր
ֆաղիլէթտէ, հէր թարաֆտա պու
լունան հէմէհրիլէրիմիլիտէ հա
միլիլէթ ու թէշվիթալթը լազըմէեէ
նալի օլաւաղընը գապիլէն մէնմուլ
իտէրիգ :

Իզմիրտէ թապ ու նէշը օլունան
Արեւելեան Մամուլտան նազ ու
տէրճ իթաիկիմիլ չու աթիտէթի
մէքալէի պէրկիւզիտէնի, հէրքէ-
սին աիդղաթ օգուսուսընը ար
գու վէ նալիհաթ իտէրիգ :

ԱՌՏՆԻՆ ԳՈՐԾԵՐ

« Անօգուտ գաղաւթ. — Ջարմա-
նալի չէ' :

« Խմբագիր. — Հայ թեր-

թերէն ոմանք նորէն սկսած են
իրենց գրիչը սրել միսիօնարական
բարեգործութեան մասին, և գա-
ղաւթներ բառնալ անոնց « ներքին »
նպատակին դէմ : Ծննդարիւն ան-
շահ և անհեթեթ կը գտնեմ այդ
բզգանքն : Եթէ հայ ժողովուրդը
չազգէր որ իր որբերն օտարներու
հիմնարկութեանց մէջ պատասպար-
ուին, կըթուին և թերեւ օրին
մէկն օտարանան, ո՞վ կարգիլէ զինք
որ բոլորն ալ իր ժողը հաւաքէ և
խնամէ : Բաւական է միայն տա-
րին, չէ թէ շատ մեծ, ալ միայն
է—Յ հազար ոսկի ծախս ընել և
մի քանի սրբանոցներ գաւառներ-
ը հիմնել : Ո՞վ պիտի հայթաթէ
այդ գումարը : Միթէ կը գոյա
նայ այն անդադար միմալով ու
տրտուիլով ըողջական հաստա-
տութեանց դէմ : Մինչև հիմակ
քանի՞ հարիւր կամ քանի՞ հազար լի-
րա տրուած է որբերու համար հա-
շիւ մ'որ անշուշտ անշալտ պիտի
մնայ յաւէտ, վինչև հիմայ ի՞նչ
հայապապ որբանոց հաստատուած
և կանոնաւորապէս մատակարար-
ուած է : Արդէն ասդիւն անդին
հիմնուած հայացի որբանոցնե-
րուն քանի սրբ եղբայրիկով զրո-
կած են մեր ունեւորները : Եւ
միթէ պիտի օտարանան մեր որ-
բերն միսիօնարներու ձեռք խօ-
նամուկով—այդ բանը բոլորովն
կը ժխտեն միսիօնարներն, և ար-
գէն հրապարակաւ ալ յայտարա-
րած՝ թէ իրենց նպատակն պարզ
ողորմասիրական է և թէ հայ որ-
բեր իրենց մայրենի լեզուին ու
կրօնի մէջ կրթելու բնաւ արգելք
մը չը պիտի հանեն, կուզես հա-
տա այդ պաշտօնական յայտարա-
րութեան կուզես մի հաւատար,
ճառ իրաւացի խօսք մ'ըսաւ ինձ
անցեալ օր տեղւոյս բողոքական
մի որբանոցի հիմնադիր Տօք. Պէր-
քէն, որ, ինչպէս արդէն գրած
եմ, հայ որբեր կը պատասպարէ ու
կը կըթէ : — Իմ որբանոցս հայ ալ-
ցելուներու բաց է, ալլա պցելու
հազի ուրեմն կը տեսնեմ, թէ եւ
գանգատներ ստեպ կը լսեմ : Մեր
նպատակն հայ որբերը կրօնաւորի
ընել չէ, և կարող են երբոր կամին
հայ եկեղեցի երթալ, հաղորդուիլ
և ալլա : և ալլա, Միայն հարկ է
դիտել, որ եթէ մեր նպատակին
մէջ հայ որբերը կրօնաւորի ընելու
հաստատ տրամադրութիւն մը լի-
նէր, այդ նպատակին կրնանք
հասնիլ եթէ որբերն ամեն օր ե-
կեղեցի իսկ վերան, ամեն օր ք-
րիստոնէական վարդապետութեան
դասեր իսկ առնուն՝ հայ եկեղեց-
ւոյ դաստնութեան համեմատ :
Ուստի՝ ի դուր կը բողոքեն մեզ դէմ
կարգ մը միամիտներ, և գաւա-
ղան պահանջումներ կընեն : Տար-
բեր ոճով ալ նոյն իմաստով խօ-
սեցաւ նաեւ ինձ հարցաքննու-
թեան մը առթիւ՝ Տիաքմէզնե-
րու որբանոցի գերման քարոզիչն,
ազնիւ և բարեսիրտ անձնաւորու-
թիւն մը, Նա ևս յայտնեց որ գեր-
մաններն նպատակ չունին հայ որ-
բերն օտարացնել իրենց ազգէն ու
եկեղեցիէն : Մեր այս որբանոցն
ունի հայ վարժաւհի մ'որ կը գա-
սախօսէ հայերէն, և որբերն ու-
նին արտօնութիւն յարմար ժամա-
նակներ հայ եկեղեցի գնալ : Երբ
հայ որբեր կըրթուին ու մեծ-

նան վերստին իրենց հայրենի ծո-
ցը պիտի վերադարձուն, սակայն
այս ամենն արգելք մը չէ որ Ա-
ւետարանը՝ զոր դուք ևս կը գա-
ւանիք, այդ որբերուն քարոզուի,
վստահ եղիք որ հայ որբերն յաւ
հանգիստ և երջանիկ են մեր պա-
տըսպարանին մէջ :

Միթէ հնա՞ր է առարկութիւն
մ'ընել այս յայտարարութեան,
միթէ կարելի՞ էր ընել—Մեզի
ղրկեցէք մեր որբերն, մենք կարող
ենք հոգածել :

Խօսք, գաղաւթ, դիտողութիւն
ստակ մը չեն արժեք երբ աշխար-
սի դերութեան մը մէջ կը գտնը-
ւինք, որ ոչ միայն մեր որբերը
միահամուռ ազգովին խնամելու
անկարող ենք, այլ և ստեպ օտա-
րին դիմելով մուրալու չափ կը նը-
ւաստանանք : որպէս զի մի քանի
տաննակ ընկեցիկ, նօթի ու մերկ
մանկիկներու նիւթական պէտքը
հոգանք : Ամօթ, ամօթ ազգին որ
այսքան անտարբեր կը գտնուի, և
գոնէ չքաջալերեք մասնաւոր նա-
խաձեռնութեամբ հիմնուած որ-
բանոցներն ի գաւառս, նիւթա-
կան օժանդակութեամբ, և եթէ
կամք իսկ ունենայ քիչ շատ ոտ-
տարելու, կարծես թէ վստահու-
թիւն չունի այն Հոգաբարձու-
թեանց վրայ որ որբանոց հիմնե-
լու ձեռնարկած են կամ պիտի
ձեռնարկեն : Կանոնաւորութիւն,
հաստատամարութիւն և պատաս-
խանատուութիւն մեր բառարանէն
սրբուած կերեւին : Այս ևս իրաւ-
է՝ որ ազգին թշուառութենէ բաղ-
դախդիւրներ օգուտ քաղելու հա-
մար տեղ տեղ ապօրէն միջոցներու
կը դիմեն, բայց այս պատճառ-
մը չէ ամեն բարենպաստ, անձ-
նուէր և ողորմասէր անձերու բա-
րեգործական ծառայութիւնները
կասկածի ներքեւ ձգել :

Եթէ կալ անմեկնելի կէտ մ'այս
որբերու խնդրոյն մէջ՝ ոչ այնքան
օտարներու կրօնաւորութեան հիմ-
նաւոր կամ անհիմն վորձերն են,
որքան այդ վորձերուն համար ե-
րեւան եկած զարմանքն ու ցա-
ւումն :

Իմ մասին՝ գործանալէ, թող թէ
բարկանալէ, դադրած եմ, քանի
որ մի քանի եկեղեցիներու համար
մերթ յորդորներու, մերթ դրա-
մի, մերթ պատիւներու շնորհիւ,
հոգիներ շահելու սկզբունքն ի
րենց դաւանանքի մի մասը կը կազ-
մէ : Սովորաբար հայն՝ իր եկեղեց-

ւոյն Թողտուութեան լայն ոգով
կը դաւանէ միւս եկեղեցիներն և չէ
կարող ըմբռնել թէ ի՞նչպէս սիւն-
նոյն Աւետարանը տարբեր կեր-
պով կը մեկնուի ու կը պաշտուի
տարբեր եկեղեցիներու մէջ եւ
« հաւատաւորութեան » միջոցներ
ի գործ կը դրուին :

Սակայն պարտի համոզուի վեր-
ջապէս առանց գործանալու որ ա-
մեն կրօնական հիմնարկութիւն՝
որու տեսչութիւնն կրօնաւորի ձե-
ռօքն է, յայտնի կամ գաղտնի մի-
ջոցներով մարդորսութիւն կընէ :
Ուստի զարմանալի չէ նաեւ եթէ
այս օրերս անդոյս վիեննայի Մը-
խիթարեան վարժարանին մէջ հայ
աշակերտ մը « կաթոլիկ » ընելու
և գաղտնի վիեննա զրկելու փոր-
ձեր կը լինին, և ժամանակին յայտ
նուելով կարգիւնին :

Ահա ինչ որ կը գրէ ինձ այս
մասին արժանահաւատ անձ մը :

« Պ. Յովհաննէս Սիւսեանի որ-
դին, Գրիգոր՝ երկու տարի կայ
որ Միսիօնարեանց գաղտնը կը յա-
ճախէ, Առջի տարին ցերեկօթիկ,
երկրորդ տարին գիշերօթիկ, իբ-
րեւ ձրիավարժ տշակերտ : Անտա-
րակոյս Գրիգորի հոգին ալ՝ այդ
ձրիավարժութեան փոխարէն, փըր-
կելու համար : Վերապատուելի
հայրերը կը համոզեն տղան որ
կաթոլիկ լինի, խոստանալով զինք
Մայրավանք զրկել ի վիեննա եւ
ապա վարդապետ ձեռնադրել :
Արդէն Գրիգոր կապաշխարէր քա-
ռասուն օրը մի անգամ կը հաղոր-
դուէր ի ձեռն վերատեսչութեան
և « ճշմարիտ » կրօնին կը հակէր :
Աղքատիկ, ձրիավարժ էր Գրիգոր
այս կերպով թէ մարմնով և թէ
հոգւոյ անուղ պիտի գտնէր :
Իայց այդ և բարեպաշտական գա-
ծըն Տ. Խաչատուր քահանայ վար-
դանանի ակնշնչ կը հասնի եւ
Վերապատուելի հարց դիմելով կը
յուրդորէ որ ետ կենան այդ գոր-
ծէն : Բայց ի՞նչու կենան : քանի
որ համոզուած են թէ Աստուծոյ
« հաճելի » ճամբու մը մէջ կը գտ-
նուին : Ընդհակառակն՝ աւելի կա-
րանան և « կիսադարձ » տղուն
կրեան : Թէեւ քեզ համար իրար-
անցում մը կայ հայ քահանանե-
րուն մէջ, բայց հոգ մի ընել հաս-
տատ կեցիք « դիտաւորութեանդ »
մէջ և արիւրաբար պատասխանէ :
— Ի վերջէ ինչդիրն Առաջնորդ Հօր կը
ներկայի, աղան կը պահանջուի,
որ ամեն բան կը խոստովանի, ի.
հարկէ անխորժ տպաւորութիւն
մը կը թողու այդ ընթացքն Հա-
սարակութեան մէջ և ոմանք իբ-
րեւ իրենց դժգոհութեան նշան
« Հանդէս Ամօթաշիններն » ետ կը
ղրկեն, Ջարմանալի է սակայն, որ
նոյն « Հանդիսին » Մայիսի թեր-
թըն. որու 148—153 երեսներն
գրութիւն մը կը պարունակէ հայ
ժողովուրդը պապականութեան հը-
րաւիրող. չաւերուն ձեռքը չէ
հասած : Ջը մոռնամ ըսելու որ
Տէր Խաչատուր քահանան բնաւ
ուր առաջարկութիւն մը կընէ վար-
ժարանի Վերատեսչութեան, այս
է՝ հայ ժողովրդեան մէջ տիրող
յուզումը դադարեցնելու համար՝
փոխանակ տղան վիեննա զրկելու
տեղւոյս վարժարանին մէջ մնալ
մինչև չըջանին լրօնաւ : Բայց վե-
րատեսչութիւնն այս առաջարկը
չընդունելու :

Ահա այս է իրողութիւն որ ան-
շուշտ տարբեր գոյնով պիտի բա-
ցատուի « Ամօթէին » մէջ, և որ
ըստ իս՝ նշանակութիւն չունի :
Վասն զի վիեննայի Միսիօնա-
թեան վարժարանն իր նպատակն
և սկզբունքն ունի որոց պարտի
հաւատարմ մնալ և երբեմն այդ
հաւատարմութեան նշանները վոր-
ձով յայտնել :

Ուստի բնաւ մեղադրելի չէ :
Մեղադրելի են անոնք որ վար-
ժարանի ընթացքին դէմ կը բողո-
քեն և իրենց վրէժն պարտաճա-
նաչ և անմեղ « Հանդէսէն » առ-
նելու միամտութիւնն ունին :

12 Յուլիս

ՍԻՌՅԱ

Ա. Մ. Թիւ 14—յուլիս 19.